

رعایت قوانین و مقررات (تطبيق)

مقدمه

حفظ ثبات و سلامت بانک ها و مؤسسات اعتباری در گرو اداره صحیح آنهاست. در همین رابطه، کمیته نظارت بانکی بال نیز یکی از الزامات ایجاد و تقویت ثبات و سلامت در مؤسسات اعتباری را استقرار حاکمیت شرکتی عنوان می نماید. بدون تردید با استقرار یک نظام حاکمیت شرکتی مناسب می توان از اداره صحیح مؤسسات اعتباری حصول اطمینان نمود. بنا به همین ضرورت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز همواره به موضوع حاکمیت شرکتی به عنوان یکی از اصول و پیش نیازهای تحقق یک نظام بانکی باثبات و پایدار، نگاه ویژه ای معطوف داشته است.

بانک ملت به عنوان یک بانک قانون مدار همواره رعایت قوانین، مقررات و استانداردهای لازم الاجرا را در عملیات بانکی مطمح نظر قرار می دهد. رعایت قوانین و مقررات به عنوان یکی از اصول اساسی حاکمیت شرکتی نقش موثری در ثبات و سلامت فعالیت بانک ایفا می نماید. وجود ساختارهای مناسب و تعیین صحیح مسئولیت های کارکنان در حوزه رعایت قوانین و مقررات به عنوان یکی از الزامات حاکمیت شرکتی در بانک مورد توجه قرار گرفته است.

بر اساس گزارش مشورتی (اکتبر ۲۰۰۳) کمیته نظارت بر بانکداری بانک تسویه بین المللی، ترجمه شده در اسفند ماه ۱۳۸۳ توسط مدیریت کل نظارت بر بانکها و مؤسسات اعتباری بانک مرکزی با عنوان "کارکرد بخش تطبیق در بانکها (اصول نظارت تطبیقی)" هدف بخش تطبیق به شرح ذیل تعریف گردیده است:

"هدف بخش تطبیق، یاری رساندن به بانک، در زمینه مدیریت ریسک تطبیق می باشد، ریسک تطبیق یعنی ریسک تحریمهای قانونی نظارتی، زیانهای مالی و یا آسیبهای وارده به اعتبار یک بانک در نتیجه ناتوانی آن در مطابقت با قوانین، مقررات، ضوابط و استانداردهای مناسب اجرایی."

به بیان دیگر می توان ریسک تطبیق را ریسک درستی عملیات بانکی خواند، چرا که اعتبار بانک ارتباط نزدیکی با پابندی آن به صحت عملیات بانکی و نیز انجام معاملات منصفانه دارد. ناظرین بانکی باید از اجرای موثر سیاستها و شیوه های نظارتی تطبیق و انجام اقدامات اصلاحی مناسب به هنگام شناسایی موارد نقض قوانین، مقررات و استانداردها اطمینان خاطر حاصل نمایند.

ساختار حاکمیتی رعایت قوانین و مقررات

ماده ۳۰ بخشنامه شماره ۹۶/۵۱۹۳۵ مورخ ۱۳۹۶/۲/۲۴ بانک مرکزی ج.ا.ا با موضوع "الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در موسسات اعتباری غیردولتی" اشعار می دارد:

" هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف به ایجاد کمیته حسابرسی، کمیته ریسک و کمیته رعایت قوانین و مقررات (تطبیق) مطابق با آخرین ضوابط ابلاغی بانک مرکزی در رابطه با نظام مؤثر کنترل داخلی مؤسسات اعتباری میباشد. "

همچنین مواد ۸۶ الی ۸۹ دستورالعمل یاد شده به شرح ذیل به وظایف هیات مدیره در خصوص رعایت قوانین و مقررات اشاره می دارد:

"ماده ۸۶- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری مسئول نظارت بر مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات است. هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است خط مشی رعایت قوانین و مقررات را که متضمن اصول کلی، فرآیندهای اصلی شناسایی، اولویت بندی، مدیریت و کنترل ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات و نحوه گزارش دهی است، تدوین و تصویب نماید.

ماده ۸۷- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری باید از اجرای مؤثر خط مشی رعایت قوانین و مقررات اطمینان حاصل نماید و به هنگام شناسایی موارد نقض خط مشی مذکور، اقدامات اصلاحی و انضباطی مناسب را اتخاذ کند.

ماده ۸۸- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری میتواند به منظور انجام صحیح و دقیق وظایف خود، کمیته رعایت قوانین و مقررات را ایجاد نماید.

ماده ۸۹- هیأت مدیره مؤسسه اعتباری موظف است نسبت به ایجاد واحد دائمی رعایت قوانین و مقررات و انتصاب مدیر ارشد رعایت قوانین و مقررات مطابق با آخرین ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی اقدام نماید. انتصاب و عزل مدیر ارشد رعایت قوانین و مقررات منوط به تأیید قبلی بانک مرکزی است."

ایجاد کمیته رعایت قوانین و مقررات (تطبیق)

پیرو بخشنامه فوق الذکر، دستورالعمل رعایت قوانین و مقررات در موسسات اعتباری (به شماره ۹۶/۲۳۵۰۷۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۷) که با بهره گیری از آخرین استانداردها و اسناد منتشره بین المللی در

این رابطه و نظرخواهی و مشاوره با صاحب نظران داخلی و خارجی بوده، توسط بانک مرکزی تدوین و به شبکه بانکی ابلاغ گردید که طی آن به لزوم ایجاد کمیته رعایت قوانین و مقررات و بازوی اجرایی آن (واحد مدیریت رعایت قوانین و مقررات) تاکید شده است.

در این خصوص به موجب تصویبنامه شماره ۳۵۶۴/۱۲ مورخ ۱۳۹۶/۱۱/۱۶ هیأت مدیره محترم بانک، "**کمیته رعایت قوانین و مقررات**" و "**واحد مدیریت رعایت قوانین و مقررات**" تشکیل که واحد مزبور تا کنون طی سه مرحله تجدید ساختار گردیده است.

لازم به ذکر است کمیته رعایت قوانین و مقررات در بانک ملت به منظور یاری رساندن به هیأت مدیره بانک در امر نظارت بر مدیریت مؤثر رعایت قوانین و مقررات فعالیت می نماید. کمیته، تحت نظارت هیأت مدیره بانک بوده و در راستای دستیابی به اهداف ذیل تشکیل شده است.

- نظارت بر سیاست ها، برنامه ها و رویه های بانک در خصوص رعایت قوانین و مقررات؛
- نظارت بر کفایت و اثر بخشی مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات؛
- انجام سایر وظایف محوله از سوی هیأت مدیره بانک.

ضمناً "نظامنامه کمیته رعایت قوانین و مقررات" بر اساس ماده ۲۷ دستورالعمل الزامات ناظر بر حاکمیت شرکتی در راستای ایجاد چارچوبی استاندارد برای فعالیت کمیته رعایت قوانین و مقررات در بانک تدوین و بروز رسانی گردیده است.

کمیته رعایت قوانین و مقررات در راستای ایفای مسئولیت های محوله، بصورت مستمر اقدام به برگزاری جلسات جهت بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص گزارش های تهیه شده توسط مدیریت رعایت قوانین و مقررات و موارد مد نظر هیأت مدیره محترم بانک، می نماید.

اهم وظایف کمیته رعایت قوانین و مقررات (تطبيق)

- ۱- تعیین سیاست های رعایت قوانین و مقررات و ارائه به هیأت مدیره بانک جهت تصویب؛
- ۲- ارائه رهنمود به مدیریت رعایت قوانین و مقررات در مورد وضعیت عدم رعایت قوانین و مقررات و نیز نقص های مدیریت ریسک عدم رعایت قوانین و مقررات در بخشهای مختلف بانک؛

۳- اتخاذ تصمیم در خصوص گزارش مدیریت رعایت قوانین و مقررات از ارزیابی آثار موارد عدم رعایت قوانین و مقررات اعم از مالی و غیرمالی بر بانک (نظیر جرایم، اقدامات اداری، اقدامات انضباطی و سایر اقدامات اتخاذ شده در خصوص بانک و کارکنان آن توسط بانک مرکزی) و عنداللزوم پیشنهاد راهکار بهبود وضعیت به هیأت مدیره بانک؛

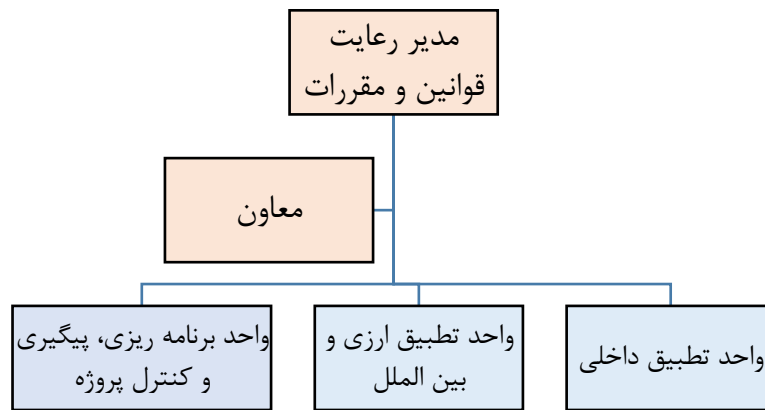
۴- تصویب شاخص ها و شیوه نامه های پیشنهادی موضوعات تطبیق به ویژه مقررات احتیاطی.

۵- تشکیل جلسات مستمر ماهیانه جهت بررسی موارد مدنظر هیأت مدیره و یا موضوعات مطروحه توسط مدیریت رعایت قوانین و مقررات

مدیریت رعایت قوانین و مقررات (تطبیق)

در راستای اجرای "دستور العمل رعایت قوانین و مقررات در موسسات اعتباری" موضوع بخشنامه شماره ۹۶/۲۳۵۰۷۶ مورخ ۱۳۹۶/۰۷/۲۷ بانک مرکزی ج.ا.ا و به منظورسازگاری عملیات بانک با قوانین، مقررات، استانداردهای درون و برون سازمانی مدیریت رعایت قوانین و مقررات تحت نظارت کمیته رعایت قوانین و مقررات ایجاد گردید.

بررسی آخرین تغییرات در مقررات ابلاغی بانک مرکزی ج.ا.ا؛ نظارت و پایش ریسک های عدم رعایت قوانین و مقررات؛ پاسخگویی به سوالات و ابهامات مقرراتی کارکنان و واحدهای بانک؛ پیگیری اجرای پیشنهادهای اصلاحی در زمینه بهبود رعایت قوانین و مقررات و ... از جمله اقداماتی است که به منظور حصول اطمینان از انطباق عملیات بانک با الزامات مراجع قانونی/نظارتی توسط مدیریت رعایت قوانین و مقررات انجام و نتیجه به کمیته رعایت قوانین و مقررات و هیأت مدیره محترم بانک گزارش می گردد. شایان ذکر اینکه ساختار و شرح وظایف این مدیریت از بدو تاسیس تا کنون طی سه مرحله بروزرسانی گردیده که بر اساس آخرین بازنگری انجام یافته در سال ۱۴۰۱ ساختار این مدیریت به شرح ذیل می باشد:

اهم وظایف مدیریت رعایت قوانین و مقررات (تطبیق)

۱- تدوین شاخص ها و شیوه نامه ها در خصوص هر یک از موضوعات رعایت قوانین و مقررات در حوزه های مربوط به رفتار مشتریان، رفتار سازمان و کارکنان و عملکرد سازمان و کارکنان با توجه به قوانین و مقررات؛

۲- پایش مقررات اعلامی و ابلاغی جدید و بررسی تاثیر آن بر بانک با دیدگاه پیشگیرانه؛

۳- شناسایی، پایش و گزارش موارد عدم انطباق و همراستایی قوانین و مقررات داخلی با قوانین و مقررات و استانداردهای ناظر بر فعالیت های بانک (در هر یک از حوزه های رفتاری، عملکردی و مشتری) به کمیته رعایت قوانین و مقررات و هیات مدیره بانک؛

۴- ارائه مشاوره به واحدها با رویکرد پیشگیرانه در خصوص پیامدهای ناشی از عدم رعایت قوانین و مقررات قبل از ارائه محصول و خدمت جدید؛

۵- گزارش موردی و دوره ای نتایج تحلیل ها و ارزیابی ها از ریسک، وضعیت و کیفیت رعایت قوانین و مقررات در بانک به کمیته رعایت قوانین و مقررات و هیات مدیره بانک؛

۶- پیگیری و نظارت بر اجرای تکالیف مجامع عمومی و همچنین بندهای بازرسی و حسابرسی قانونی در صورتهای مالی بانک در حوزه عدم رعایت قوانین و مقررات؛

۷- ابلاغ و حصول اطمینان از استقرار و اجرای خط مشی رعایت قوانین و مقررات در تمامی سطوح بانک، از جمله واحدهای مستقل فرعی و شعب خارج از کشور.

۸- اهتمام لازم در جهت ارتقای توان علمی و حرفه ای کارکنان مدیریت رعایت قوانین و مقررات از طریق شرکت در دوره های آموزشی درون و برون سازمانی؛

۹- فعالیت در خصوص تشکیل جلسات، تهیه و ارائه گزارشات کارشناسی در خصوص موارد مهم عدم رعایت قوانین و مقررات

آموزش

با توجه به اهمیت و ضرورت بحث تطبیق در بانک ملت و به منظور اطمینان از جاری سازی کامل و رعایت سیاست ها و رویه های تأیید شده درون و بیرون از بانک اعم از داخلی و بین المللی توسط همکاران، مدیریت رعایت قوانین و مقررات طی برگزاری دوره های آموزشی تخصصی حضوری و غیر حضوری برای کارشناسان خود، ارتقاء سطح آموزش را بصورت مستمر پیگیری می نماید.